



Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 9. јун 2012. године

Предмет бр. 31/08

Марија ЛАЛИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 9. јуна 2012. године, уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменути жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 18. јула 2008. године и уписана је истог дана.
2. Дана 23. октобра 2008. године, Комисија је проследила предмет Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост и меритум предмета. Дана 11. новембра 2008. године, УНМИК је доставио свој одговор.

3. Дана 17. новембра 2008. године, Комисија је од жалиоца затражила додатне информације. Комисија је примила жалиочеве одговоре 15. децембра 2008. и 16. јануара 2009. године.
4. Дана 24. септембра 2009. године, Комисија је поново проследила предмет СПГС-у како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост и меритум предмета, након што је од жалиоца добила додатне информације. Дана 15. октобра 2009. године, УНМИК је доставио свој одговор.
5. Дана 10. новембра 2010. године, Комисија је од жалиоца затражила додатна разјашњења. Жалиочев одговор је примљен 18. новембра 2010. године.
6. Дана 31. јануара 2011. године, Комисија је затражила информације од Окружног суда у Приштини. Није добијен никакав одговор.
7. Дана 3. маја 2011. године, Комисија је поновила свој захтев за додатне информације Окружном суду у Приштини. Одговор Окружног суда примљен је 5. маја 2011. године.
8. Дана 20. јула 2011. године, Комисија је од Општинског суда у Приштини затражила информације у вези са случајем. Општински суд је доставио свој одговор 4. септембра 2011. године.
9. Дана 6. децембра 2011. године, Комисија је од Општинских судова у Приштини и Липљану затражила додатне информације у вези са случајем. Комисија је примила одговоре Општинског суда у Приштини и Општинског суда у Липљану 12. децембра, односно 14. децембра 2011. године.
10. Дана 6. марта 2012. године, Комисија је од Окружног суда у Приштини примила додатне информације о жалби.
11. Дана 29. марта 2012. године, Комисија је поново проследила предмет СПГС-у како би добила примедбе на прихватљивост жалбе, након што је добила такве додатне информације. УНМИК-ов одговор је примљен 4. маја 2012. године.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

a) У вези са наводним уништењем жалиочеве имовине

12. Жалилац је бивша становница Косова са тренутним пребивалиштем на територији Србије. Жалилац наводи да је она власница двособног стана који се налази у селу Магура, у општини Липљан, где је живела са своје двоје деце. Дана 12. јуна 1999. године, жалилац се из безбедносних разлога преселила у ужу Србију, оставивши своју имовину закључаном. Касније је сазнала да су неназначеног датума након њеног одласка непознате особе провалиле у горенаведени стан и украде намештај и личне предмете који су тамо остали.

13. Жалилац наводи да је 24. августа 2006. године њен правни заступник, у њено име, уложио захтев Општинском суду у Нишу (у Србији), на пажњу Општинског суда у Приштини, против Привремених институција самоуправе, Општине Липљан, УНМИК-а и КФОР-а, у коме тражи надокнаду штете нанете њеној имовини.
14. Дана 12. децембра 2011. године, као одговор на Комисијин захтев за разјашњење, Општински суд у Приштини обавестио је Комисију да у записима Суда није пронађена ниједна тужба поднета од стране жалиоца.
15. Жалилац такође наводи да је накнадно, ненаведеног датума, поднела другу тужбу за надокнаду штете у вези са истом имовином, овог пута пред Општинским судом у Липљану као и пред УНМИК-ом, али су обе тужбе биле одбачене. Међутим, жалилац није доставила никакав доказ да је било која од ових институција примила тужбу.
16. Као одговор на додатне упите Комисије, Општински суд у Липљану обавестио је Комисију 14. децембра 2011. године да у његовој евиденцији од 2006. до 2011. године не постоји запис о било ком захтеву поднетом у жалиочево име.

б) У вези са поступком за утврђивање правног очинства над жалиочевим дететом

17. Жалилац наводи да је 1993. године поднела тужбу за утврђивање очинства Окружном суду у Приштини против наводног оца своје кћери, која је рођена 1991. године. Жалилац наводи да је 17. децембра 1997. године горенаведени Суд, као првостепени суд, донео одлуку у њену корист, на коју се тужени жалио.
18. Дана 22. октобра 1998. године, Врховни суд Србије, као жалбени суд, преиначио је одлуку Окружног суда и вратио је предмет Општинском суду у Приштини на поновно суђење.
19. Међутим, на основу информација које је прикупила Комисија, чини се да предметни списи никада нису пребачени из Окружног суда у Општински суд у Приштини и поступак никада није завршен.

III. ЖАЛБА

20. Жалилац се жали на повреду свог права на имовину (члан 1 Протокола бр. 1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП)). Она се генерално жали на чињеницу да је њена имовина оштећена и опљачкана. Она се такође жали на пропуст надлежних судова да одлуче о њеним захтевима за надокнаду штете, чиме је прекршен члан 6 ЕКЉП.
21. Друго, жалилац се жали на наводни пропуст судског поступка у вези са утврђивањем правног очинства над њеном кћери и на то што тај поступак стога није окончан у разумном временском року. Она се такође жали на то да није имала приступ ефикасним правним лековима и да је, у међувремену, морала сама да сноси трошкове

одгајања свог детета¹. Комисија је мишљења да се може сматрати да се жалилац позива на повреду свог права на приступ суду и на гаранцију разумног временског рока предвиђеног чланом 6 § 1 ЕКЉП, као и на повреду свог права на ефикасан правни лек, сходно члану 13 ЕКЉП.

IV. ПРАВО

22. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
- а) *Наводно кршење члана 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП и члана 6 ЕКЉП у вези са уништењем жалиочево имовине*
23. У својим примедбама, СПГС наводи да овај део жалбе није поткрепљен доказима и да стога треба бити проглашен неприхватљивим. Према наводу СПГС-а, пошто у релевантним судовима није пронађен захтев жалиоца, није могуће са сигурношћу утврдити суштину тог захтева нити његов тренутни статус.
24. У погледу тога што се жалилац жали на уништење своје имовине, Комисија подсећа да, сходно члану 2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, она има надлежност једино над жалбама које се односе на наводна кршења људских права до којих је дошло 23. априла 2005. године или касније или су произашла из чињеница насталих пре овог датума, при чему су поменуте чињенице проузроковале континуирано кршење људских права. Према наводима жалиоца, оштећење њене имовине догодило се у неком тренутку након њеног одласка са Косова 1999. године.
25. Комисија сматра да су оштећење и уништење имовине тренутни чинови који не проузрокују континуирано кршење (видети случај *Лажовић*, бр. 09/08, одлука Саветодавне комисије за људска права (ХРАП) од 16. јула 2008, § 7; случај *М. С. и остали*, бр. 122/09 и остали, одлука ХРАП од 5. априла 2012, § 21). Следи да овај део жалбе лежи ван оквира правне надлежности Комисије *ratione temporis*.
26. У погледу тога што се жалба односи на наводно одбацивање њеног захтева за надокнаду штете од стране предметних судова, Комисија подсећа да, сходно члану 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, Комисија проглашава неприхватљивом сваку жалбу за коју сматра да није усклађена са људским правима наведеним у инструментима везаним за људска права унутар надлежности Комисије, или коју сматра очигледно неоснованом.
27. Комисија напомиње да жалилац није доставила довољно доказа или пратеће документације која би показала да су њени захтеви за одштету послати надлежним судовима и да су их они примили.

¹ **НАПОМЕНА 2:** Такође постоји изричит захтев упућен Комисији да проследи тужбу у вези са имовином и писмо за наставак суђења у вези са тужбом за утврђивање очинства одговарајућим судовима у Липљану, односно у Приштини.

28. У таквим околностима, Комисија сматра да овај део жалбе није поткрепљен доказима па је стога он очигледно неоснован.
- b) *Наводно кршење чланова 6 § 1 и 13 ЕКЉП у вези са судским поступком за утврђивање правног очинства над жалиочевим дететом*
29. Жалилац се жали на то што није донета никаква одлука у поступку за утврђивање очинства коју је започела 1993. године.
30. У својим коментарима, СПГС тврди да чињенице које су предмет жалбе нису укључене у првобитну жалбу упућену Комисији. Такође, СПГС наводи да се жалилац не позива на кршење било ког људског права у вези са релевантним чињеницама. Из ових разлога, овај део жалбе треба прогласити неприхватљивим.
31. У том погледу, Комисија је већ нагласила да жалилац није одговоран за правно тумачење чињеница и да је Комисија надлежна да размотри околности које су предмет жалбе у светлу различитих инструмената везаних за људска права поменутих у члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12. При обављању тог задатка, Комисија има слободу да чињеницама из предмета припише законску карактеризацију која се разликује од оне коју је дао жалилац или, ако за то постоји потреба, да размотри чињенице на другачији начин (случај *Здравковић*, бр. 46/08, одлука ХРАП од 17. априла 2009, § 34). Такође, Комисија мора узети у обзир не само првобитну жалбу, већ и додатна документа која су јој достављена на њен захтев (видети случај *Орхан против Турске*, бр. 25656/94, пресуда Европског суда за људска права (ЕСЉП) од 18. јуна 2002, § 358; случај *Базоркина против Русије*, бр. 69481/01, пресуда ЕСЉП од 27. јула 2006, § 139; видети такође случај *Здравковић*, предмет ХРАП бр. 46/08, наведен изнад, § 34). Из ових разлога, Комисија одбацује приговор који је уложио СПГС.
32. Комисија сматра да, у погледу тога што се жалилац жали на пропуст судског поступка који се односи на утврђивање правног очинства над њеном кћери, она покреће питања која се тичу њеног права на приступ суду сходно члану 6 § 1 ЕКЉП и њеног права на ефикасан правни лек сходно члану 13 ЕКЉП. Комисија такође сматра да, у погледу тога што се жалилац жали на трајање поступка у вези са утврђивањем правног очинства пред надлежним судовима, она покреће питање које се тиче њеног права на судску одлуку у разумном року, у смислу члана 6 § 1 ЕКЉП.
33. Комисија је мишљења да жалбе сходно члановима 6 § 1 и 13 ЕКЉП покрећу озбиљна чињенична и правна питања, чије разрешење зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалбе није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
34. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

- **ПРОГЛАШАВА НЕПРИХВАТЉИВОМ У ПОТПУНОСТИ ЖАЛБУ ШТО СЕ ТИЧЕ НАВОДНОГ УНИШТЕЊА ЖАЛИОЧЕВЕ ИМОВИНЕ;**
- **ПРОГЛАШАВА ПРИХВАТЉИВОМ ЖАЛБУ У ПОГЛЕДУ ПОСТУПКА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПРАВНОГ ОЧИНСТВА НАД ЖАЛИОЧЕВИМ ДЕТЕТОМ.**

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући